

לא הכל שפיט

סיפורם הטראגי של הילדים שהטיפול הרפואי ב"הדסה" נשלל מהם מלמד על עקשות, על מאבק עו, על אגו ואינטרסים, בצד חוסר יכולת להגיע לפשרות ולהסכימות – תופעות שלמרבית הצער מאפיינות חלקים לא מבוססים בחברה הישראלית.

ביסודן של תופעות אלה עומרת קנאות, לאו דווקא במישור הלאומי או הדתי, אלא במישור האישי, החברתי והמקצועי. הדבר ניכר בנהיגה כבישים, בעמידה בתורים, במחלוקות בין רשויות שבהן מאבקים פנימיים מעכבים כל קידום בשורה של תחומים, ביניהם בנייה, תשתיות ומה לא. תופעות של קנאות, עקשות וחוסר יכולת להשלים, להתפשר ולהכיר בנקודת ראותו של הזולת רודפות אותנו מימי קדם. הן משתקפות כבר באגדת חז"ל אודות קמצא ובר קמצא שלפי המסופר בה הביאו האיבה והעקשות ביניהם לחורבן ירושלים. מעשה באדם שביקש להזמין את ירדו קמצא לסעודה שערך. עקב טעות הגיעה ההזמנה לשנאו בר קמצא, שבא לסעודה. ראה אותו בעל הבית וביקש לגרשו. התחנן בר קמצא והציע לשלם את מחיר הארוחה כולה ובלבר שלא יגורש בכושת פנים. אך בעל הבית התעקש, תפסו והוציאו. אמר בר קמצא: הואיל וישבו חכמים בסעודה ולא מחו בבעל הבית, אלשין עליהם בפני המלך. פנה לקיסר רומי, סיפר לו מה שסיפר – ומכאן התגלגלו העניינים עד לחורבן ירושלים.

פרשה זו של איבה שאיננה יודעת גבולות, של בעל בית שאינו נרתע מהלבנת פני יריבו ברבים, הגוררת בעקבותיה יצר נקם, שאף הוא אינו יודע גבולות, מסתיימת בהרס כללי. כראי לשים לב לכך שהאיבה העמוקה בין בעל הבית לבר קמצא איננה עניין משפטי, אף שניתן לעורר שאלות משפטיות בשוליה (למשל, האם הדרך שבה סילק בעל הבית את בר קמצא מהסעודה עולה לכרי תקיפה).

גם הסכסוך ב"הדסה" בין מנהל בית החולים לרופאים, שאליו נגרר בית החולים שערי צדק, אף הוא כמהותו אינו סכסוך משפטי, גם אם נכרכו בו שאלות משפטיות אחרות (למשל, זכות הרופאים להתפטר, תוקף ההתפטרות, וכדומה). הוא כולל גם את כל המאפיינים של תרבות העקשות וחוסר היכולת להגיע לפשרה או לפתרון, כאשר הנפגעים הם לא רק הצדדים הניצים אלא גם הילדים המטופלים שלא חטאו והוריהם.

סכסוך זה הגיע, לפי פניית הורי הילדים, לבג"ץ. אלא שבדומה לפרשת קמצא ובר קמצא הוא לא היה סכסוך משפטי, אף אם ניתן למצוא לו היבטים מסוימים שבני סיבות אחרות היו עשויים לעורר שאלה משפטיות. בכל אופן, הסכסוך תורגם לשאלה היש מקום להקמת יחידה להשתלת מח עצם בילדים חולי סרטן בשערי צדק. שא"ל זה, הכרוכה במימון ממלכתי ובשיקולים נוספים, היא שאלה של מדיניות הנמצאת בתחומיה של הממשלה ולא בתחום בית המשפט.

אולם במקום להבהיר לצדדים מהרגע הראשון שהעיניין איננו בתחומי גררה המצוקה הקשה של הילדים את בג"ץ לדיון מיותר. השלב הראשון נפתח בהוראה, שאיננה בסמכות בג"ץ, הכופה על אנשים פרטיים הליך של גישור שאינם רוצים בו. לאחר כישלון הגישור הגיע בית המשפט לתוצאה שהתבקשה מלכתחילה ודחה את העתירה.

כל זה הוא חלק מהמחיר של "הכל שפיט". תיאוריה זו גרמה לבית המשפט לאכזר את הידע שהיה לו בעבר להבחין בין סכסוכים ומחלוקות שבתחומי לבין נושאים שאינם מענייניו. ואילו הציבור השתכנע להאמין שבג"ץ הוא כלי יכול ובכוחו לפתור כל תסבוכת. התוצאה היא שבמקום לצעור באפיקים מתאימים לפתרון בעיות שאינן שפיטות ולפתח אפיקים כאלה אנו עדים לעתיד רות שאין לבג"ץ יכולת להושיט בהן סעד, בצד ביקורת על בג"ץ על שאין הוא נעתר לפניות כאלה למרות מצוקתם של העותרים. ■

כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ

אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשרר בדרך כלשהי ובכתיב, בדפוס או במדיה אחרת) - ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר - חלק כלשהו של העיתון (רבות טקסט, איורים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) ו/או גרסה טקסטואלית ו/או גרסה ממוצגת, לרבות באמצעות הקלטת והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידיעות אחרונות בע"מ